

ಅವಧೂತ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಗುರು-ಶಿಷ್ಯರ ಸಂಬಂಧ

ರವೀಂದ್ರ ಕೆ. ವಿ., ಅತಿಥಿ ಉಪನ್ಯಾಸಕರು, ರಾಮನಗರ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಕೇಂದ್ರ, ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು

Abstract: ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಹನ್ನೆರಡನೇ ಶತಮಾನದ ವಚನ ಚಳುವಳಿ ಪ್ರಮುಖ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆದಿದೆ. ವಚನ ಚಳುವಳಿ ಸಂದರ್ಭದ ಕಲ್ಯಾಣದಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವವಾದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟನ್ನು ಎದುರಿಸಲಾರದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಕಲ್ಯಾಣದಿಂದ ಚದುರಿದ ಶರಣರು ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ವಿವಿಧ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿ ಅವಧೂತ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದರು. 'ಅವಧೂತ' ಅಂದರೆ ಸರ್ವಸಂಗ ಪರಿತ್ಯಾಗಿಯಾಗಿ ಸನ್ಯಾಸಿ, ದಿಗಂಬರ, ವರ್ಣಾಶ್ರಮಗಳನ್ನು ಮೀರಿ ಮೋಕ್ಷ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಡೆದು ವಿಹರಿಸುವವನು ಎಂಬರ್ಥವಿದೆ. ಅವಧೂತರು ಅನುಭವಿಗಳ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಖ್ಯಾತರಾಗಿದ್ದು ರಾಜಕೀಯ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಧಾರ್ಮಿಕ, ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಅಸಮಾನತೆ ಮತ್ತು ನಂಬಿಕೆಗಳು, ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಟ್ಟುಪಾಡುಗಳು ಜಟಿಲವಾಗಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನತೆಯ ಉಸಿರು ಕಟ್ಟಿರುವಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇಂಥಹ ಮಹಾತ್ಮರು ಅವತರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಜಾತಿ, ಮತ, ಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಮೀರಿ, ಹಣ, ಅಧಿಕಾರ, ಅಹಂಕಾರ, ಸತಿ, ಸುತ, ತಂದೆ-ತಾಯಿ, ಬಂಧು-ಬಳಗ, ಮುಂತಾದ ಬಂಧನಗಳನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿ ಅನುಭಾವಿಕ ಶಕ್ತಿಯ ಮುಂದೆ ಎಲ್ಲವೂ ಶೂನ್ಯವೆಂದು ತಿಳಿದು ಸಮಾಜದಿಂದ ದೂರ ಉಳಿದು ಸಂಗದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ನಿಸ್ಸಂಗಿಯಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ದೈವಾನುಗ್ರಹ ಮತ್ತು ಗುರುಪದೇಶ ಪಡೆದ ಇವರು ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ಮರೆತು ದೇಶ ಸಂಚಾರ ಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ಮಹಿಮೆಯ ಜೊತೆಗೆ ನಂಬಿದ ಭಕ್ತರ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಹಾಗೂ ಸಮುದಾಯಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಎದುರಾಗುವ ಕಷ್ಟ-ನಷ್ಟ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ನೀಡುವಂತಹವರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

Key Words: ಅವಧೂತ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ಸನ್ಯಾಸಿ, ದಿಗಂಬರ, ವರ್ಣಾಶ್ರಮ, ಮೋಕ್ಷ, ಬಿಕ್ಕಟ್ಟು, ಗುರೂಪದೇಶ, ಜಾತ್ಯಾತೀತ, ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಪರಬ್ರಹ್ಮ, ಗುರು ಮತ್ತು ಶಿಷ್ಯರ ಸಂಬಂಧ, ಅಜ್ಞಾನ ಅಂಧಕಾರ.

ಭಾರತೀಯ ಧರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಬೌದ್ಧಧರ್ಮವನ್ನು ಹೊರತು ಪಡಿಸಿದರೆ ಉಳಿದೆಲ್ಲ ಧರ್ಮ ಮತ್ತು ಪಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಗುರುವಿಗೆ ಮಹತ್ವದ ಸ್ಥಾನವಿದೆ. ಗುರುವಿಲ್ಲದೆ ಸಾಧಕನು ಗುರಿ ಮುಟ್ಟಿ ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಪಡೆಯಲಾರ. ಭವಬಂಧನಗಳಿಂದ ದೂರವಿದ್ದು ಜ್ಞಾನಕ್ಕಾಗಿ ಪರಿತಪಿಸಿ ಗುರುವನ್ನು ಹುಡುಕಿ ಗುರುವಿನ ಅನುಗ್ರಹ ಮತ್ತು ಗುರೂಪದೇಶ ಪಡೆದು ಸಂತೋಷದಾಯಕವಾಗಿ ದೇಶಾದ್ಯಂತ ವಿಹರಿಸುವ ಪರಮ ವಿರಕ್ತನೇ ಅವಧೂತ. ಇವರು ಗುರು ಮತ್ತು ಶಿಷ್ಯರ ಸಂಬಂಧಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಹತ್ವ ನೀಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವಧೂತ ಪಂಥದವರಿಗೆ ಗುರು ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಪರಬ್ರಹ್ಮ ಸ್ವರೂಪನಾಗಿದ್ದು ಗುರುವಿನ ಅನುಗ್ರಹ ಮತ್ತು ಗುರೂಪದೇಶವು ಅವಧೂತನಾಗಲು ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತವೆ.

ಗುರು ನಿತ್ಯಸುಖಿ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಆನಂದನಾಗಿದ್ದು ಶಮೆ, ದಮೆ, ಮುಂತಾದ ಸರ್ವ ಸಾಕ್ಷ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಶಿಷ್ಯನಲ್ಲಿರುವ ಅಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಕತ್ತಲನ್ನು ದೂರ ಮಾಡಿ ಬೆಳಕಿನ ಪ್ರಕಾಶಕ್ಕೆ ದಾರಿ ತೋರುವ ಗುರುವಿಗೆ ಮಾಯಾ ಮೋಹಗಳಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಗುರುವಿನ ಕೃಪೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಶಿಷ್ಯನಾದವನು ಸಕಲ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ವಿರಕ್ತಿಹೊಂದಿ ಗುರು ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ಅನುರಕ್ತನಾಗಿ ಗುರುವೇ ಬ್ರಹ್ಮ, ಗುರುವೇ ವಿಷ್ಣು, ಗುರುವೇ ಶಿವನು, ಗುರುವೇ ಪರತತ್ವ, ಸರ್ವವು ಗುರುವೇ ಎಂದು ತಿಳಿದಿರುತ್ತಾನೆ. ಶಿಷ್ಯನಾದವನು ಗುರುವಿನ ಅಂಗಸೇವೆ, ಆಪ್ತಸೇವೆ, ಮಾಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಗುರುವಿನ ವಾಸಸ್ಥಾನವೆ ಸ್ವ ಸ್ಥಾನವೆಂದು ಅರಿತು ಗುರುವಿನ ಸೇವೆ ಮತ್ತು ಧ್ಯಾನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರಬೇಕು. “ದೇವಿ ಮಹಾತ್ಮೆ” ಕೃತಿಯನ್ನು ಬರೆದಿರುವ ಚಿದಾನಂದವಧೂತ ರಚಿಸಿರುವ ಗೀತೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಷ್ಯನ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

“ಗುರುವ ಪಾದವ ಹೊಂದಿ ತಾನ

ಗುರುವ ಸೇವಿಸುತಿರ್ದು, ನಿತ್ಯದಿ

ಗುರು ಪ್ರಸಾದವನುಂಡು ಗುರುಚರಣೋದಕವ ಕುಡಿದು

ಗುರುವ ಧ್ಯಾನಿಸಿ, ಗುರುವ ಪೂಜಿಸಿ

ಗುರುವ ಸ್ತುತಿಸಿಯೇ ಗುರುವ ಹಾಡಿಯೆ

ಗುರುವ ನೆನಪುತಿಹುದದೇ ಸತ್ವಧವುಕೆಲೆಂದ “

ಗುರುವಿನ ಪಾದಗಳೆ ಸರ್ವಸ್ವವೆಂದು ನಂಬಿ ಸದಾ ಪೂಜಿಸುವುದೇ ಪ್ರಸಾದ. ಮುಕ್ತಿಗೆ ಮಾರ್ಗ. ಶಿಷ್ಯನಾದವನು ತನ್ನ ಕೊನೆ ಉಸಿರು ಇರುವವರೆಗೂ ಗುರುವನ್ನು ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ಗುರುವನ್ನು ಸದಾ ಸ್ತುತಿಸುತ್ತಿರಬೇಕು. ಗುರುವಿನಿಂದ ದೂರ ಉಳಿದರು ಗುರುವನ್ನು ಮರೆಯದೆ, ವಿಮರ್ಶಿಸದೆ, ಗುರುವನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಸಿ ಸರ್ವವು ಗುರುವೇ ಎಂಬ ಭಾವವನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕು. ಲೋಕದ ಮಾತುಗಳಿಗೆ ಕಿವಿಗೊಡದೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಭಾವದಿಂದ ಗುರುಸೇವೆ ಮಾಡುತ್ತಿರಬೇಕು.

ಚೇಳ್ಳಗುರಿಕೆ ಶ್ರೀ ಎರಿಸ್ವಾಮಿಗಳ ಶಿಷ್ಯನಾದ ತಿಕ್ಕಯ್ಯ ನವರು ಗುರು-ಶಿಷ್ಯರ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಉನ್ನತೀಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಶಿಷ್ಯ ಸದಾ ಮನದಲ್ಲಿ ಸಂಕೋಚವಿಲ್ಲದೆ ಗುರುವಿಗೆ ತನು-ಮನ-ಧನಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿ ಗುರುವಿನ ಮತ್ತು ಗುರುಮಠಕ್ಕಾಗಿ ಸೇವೆಗೈಯುತ್ತಿರಬೇಕು. ಹಾಗೆಯೇ ಶಿಷ್ಯನ ಅಜ್ಞಾನವನ್ನು ದೂರ ಸರಿಸುವುದು ಗುರುವಿನ ಆದ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯ. ಶಿಷ್ಯನೊಬ್ಬ ತನ್ನಲ್ಲಿರುವ ಅಜ್ಞಾನ ಅಂಧಕಾರವನ್ನು ದೂರ ಮಾಡಿ ಸನ್ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಡೆಸೆಂದು ಗುರುವಿನಲ್ಲಿ ಬೇಡಿಕೊಂಡಿರುವ ನಿವೇದನೆಯು ತಿಕ್ಕಯ್ಯನವರ ಈ ಗೀತೆಯಲ್ಲಿದೆ.

“ನೀನೇ ಕಾಪಾಡುಗುರುರಾಯ ನಿಮ್ಮ
ಧ್ಯಾನವು ಮರೆಸುವುದು ಅಜ್ಞಾನದ ಪ್ರಾಯ||ಪ||
ಊರಿಗೆ ಹೋಗುತಲಿದ್ದೆ ಅಲ್ಲಿ
ದಾರಿಯ ತಪ್ಪಿ ಘೋರಾರಣ್ಯಾಧಿ ಬಿದ್ದೆ
ಯಾರು ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೆಂದಿದ್ದೆ ಬಂದು
ದಾರಿಯ ತೋರಿದೆ ಕಾರುಣ್ಯ ನಿಧಿಯೆ”

ಗುರು ಮಹತ್ವವನ್ನು ಸಾರುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ದಾರಿತಪ್ಪಿದ ಶಿಷ್ಯನಿಗೆ ದಾರಿ ತೋರಿಸುವ ನಿಧಿಯೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮೋಹ, ಮಸ್ತರ, ಮಾನಾಭಿಮಾನ, ಅಹಂಕಾರ, ಮಮಕಾರಗಳೆಂಬ ಅಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ದಾರಿಯನ್ನು ತಪ್ಪಿ ಘನಗೋರಾರಣ್ಯವೆಂಬ ಭೋಗ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ನರಳುತ್ತಿದ್ದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಮೋಕ್ಷ ದಾರಿಯನ್ನು ತೋರಿದ ಗುರುವಿನ ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಸದಾ ನಿರತನಾಗಿರುವಂತೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಗುರುಕೃಪೆಯನ್ನು ಭಕ್ತನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವಂತೆ ಭಕ್ತರ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಗುರುವು ಪರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಾನೆ. ಮನೆಗೆ ಬಾರದಿರುವ ಗುರುವಾದ ಎರಿತಾತನನ್ನು ಶಿಷ್ಯನಾದ ತಿಕ್ಕಯ್ಯನು ಮನೆಗೆ ಬರುವಂತೆ ಬೇಡುತ್ತಾನೆ. ಶಿಷ್ಯನ ವೇದನೆಯನ್ನು ಕಂಡು

ಕರುಣಾಮಯಿಯಾದ ಗುರು ಶಿಷ್ಯನ ಮನೆಗೆ ಬರುತ್ತಾನೆ. ಗುರುವಿನ ಆಗಮನದ ಸಂತೋಷವನ್ನು ತಿಕ್ಕಯ್ಯನವರು “ಗುರುಬಂದ “ ಎಂಬ ಗೀತೆಯನ್ನು ಮನದೊಬ್ಬ ರಚಿಸಿ ಹಾಡಿದ್ದಾರೆ .

“ಗುರುಬಂದ ಗುರುಬಂದ ಗುರುಬಂದ ಮನೆಗೆ
ಗುರು ಎರಿತಾತನು ತಾ ಬಂದ ಮನೆಗೆ ||ಪ ||
ಎಂದೂ ಬಾರದ ಗುರುವು ಇಂದಿಗೆ ಬಂದಾ
ನಂದ ಪದವಿಯು ನಿಮಗಾಗಲೆಂದ ||೧||
ಕುರುಡರಿಗೆ ಕುಂಟರಿಗೆ ಕಣ್ಣು ಕಾಲುಗಳ ತಂದ
ಬರಡು ಗೋವಿನ ಹಾಲು ಕರೆಯುತ್ತ ಬಂದ ||೨||

ಎಂದಿಗೂ ಬಾರದ ಗುರುವಿನ ಆಗಮನದ ಹರ್ಷದ ಜೊತೆಗೆ ಗುರುವಿನ ಪವಾಡಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ತನ್ನ ಗುರುವಾದವನು ಬರುವ ದಾರಿಯ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಬೋಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ನನ್ನ ಸಿರಿತನ ಮತ್ತು ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆ ನಿಮಗಾಗಲೆಂದು ಜ್ಞಾನಾರ್ಜನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಕುರುಡರಿಗೆ, ಕುಂಟರಿಗೆ, ಕಣ್ಣು, ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಪ್ರಸಾದಿಸುತ್ತ ಬರಡಾಗಿರುವ ಮನಸ್ಸುಗಳಿಂದ ಭಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಮುಕ್ತಿಯ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಹೊರತೆಗೆಯುತ್ತಾ ಬರುವ ಗುರುವಿನ ಸೊಗಸನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಮುಂದುವರೆದ ತಿಕ್ಕಯ್ಯನು ತನ್ನ ಗುರುವಿಲ್ಲದ ಸ್ಥಳವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲೂ ನೋಡಿದರು ಗುರುವಾದ ತಾತನೆ ಕಾಣುತ್ತಾನೆಂದು ‘ಸರ್ವಾಂತರ್ಯಾಮಿ’ ಎಂಬ ಗೀತೆಯಲ್ಲಿ ದೈವಿಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

“ಎಲ್ಲರೊಳಗಿದ್ದಿಲ್ಲದೆ ಜಗ
ವೆಲ್ಲ ಶೋಭಿಸಿ ಕಾಣ್ವನೇ ||ಪ ||
ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಲು ಅಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕಲೆ
ಯಲ್ಲಿತಾ ಮುಳುಗಡ್ಡಾನೇ
ಕಲ್ಲು ಮುಳ್ಳೊಳು ಕಾಡು ಕಾಷ್ಠಗ
ಳೆಲ್ಲ ಬೆಳಕನೆ ಮಾಡ್ವನೆ ||೧||

ಗುರುವಿನ ಪ್ರಸ್ತುತತೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಗುರುವಿಲ್ಲದ ಸ್ಥಳವಿಲ್ಲ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಿಯೂ ಗುರು ಕಾಣುತ್ತಾನೆ. ಸರ್ವಾಂತರ್ಯಾಮಿಯಾದ ಗುರುವು

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಡೆ ನೆಲೆಸಿದ್ದು ಕಷ್ಟ ಕಾರ್ಪಣ್ಯಗಳಿರುವ ಶಿಷ್ಯ ಭಕ್ತರಲ್ಲಿ ಬೆಳಕನ್ನು ನೀಡುವನಾಗಿದ್ದಾನೆ.

“ವೆಂಕಾವಧೂತರು” ಸದ್ಗುಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಗುರುವಿನ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಮತ್ತು ಗುರುವಿನ ಪೂಜಾವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಸದ್ಗುರು ಹೇಗಿರುವನು? ಅವನ ಲಕ್ಷಣಗಳೇನು? ಅವನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಕುರಿತು ಹಲವಾರು ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.

“ಧ್ಯಾನ ಮೂಲಂ ಗುರುಮೂರ್ತಿ
ಪೂಜಾ ಮೂಲಂ ಗುರುಪಾದ
ಮೋಕ್ಷ ಮೂಲಂ ಗುರುಕೃಪಾ”

ಇಲ್ಲಿ ಗುರುವಿನ ಸ್ಥಾನವೇನೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಗುರುವಿನ ಮೂರ್ತಿಯೇ ಧ್ಯಾನಕ್ಕೆ ಆಧಾರ. ಗುರುವಿನ ಪಾದಗಳಿಗೆ ಆರಾಧನೆಗೆ ಮೂಲ. ಗುರುವಿನ ಮಾತುಗಳೇ ಮಂತ್ರಗಳು. ಗುರುವಿನ ಕೃಪೆ ಮೋಕ್ಷಕ್ಕೆ ಮೂಲ. ಮುಂದುವರೆದು

“ಗುರುವಿಂದ ಬಂಧುಗಳು ಗುರುವಿಂದ ದೈವಗಳು
ಗುರುವಿಂದಲಾದದಂ ಪುಣ್ಯ ಲೋಕಕ್ಕೆ
ಗುರುವಿಂದ ಮುಕ್ತಿ ಸರ್ವಜ್ಞ”

ಗುರುವಿನ ಮಹತ್ವ ಜೊತೆಗೆ ಗುರುವಿನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಗುರುವೇ ಅಗ್ರಗಣ್ಯ. ಗುರುವಿನ ಮುಂದೆ ಎಲ್ಲವೂ ಶೂನ್ಯ. ಗುರುವಿನ ನಂತರ ಬಂಧು-ಬಳಗ. ಸರ್ವ ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ಗುರುವನ್ನು ಪೂಜಿಸಿದ ನಂತರ ದೇವರನ್ನು ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ಗುರುವಿನಿಂದಲೇ ಪುಣ್ಯ ಲೋಕಕ್ಕೆ ದಾರಿ ಲಭ್ಯ. ಮುಕ್ತಿ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಗುರುವೇ ಸರ್ವ ಶ್ರೇಷ್ಠನೆಂದು ಹೇಳಿ ಗುರುವಿನ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಹೊಗಳಿದ್ದಾನೆ.

ಅವಧೂತ ಪಂಥದವರು ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಪರಶಿವನನ್ನು ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ ಇವರು ಗುರು ಮತ್ತು ಶಿಷ್ಯರ ಸಂಬಂಧಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಹತ್ವವನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಅನುಭಾವ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಗುರುವಿನ ಸ್ಥಾನ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾಗಿದೆ. ಸಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ ಮತ್ತು ಜಾತ್ಯಾತೀತ ಗುರುವನ್ನು ಶಿಷ್ಯರು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಗುರು ಯಾವುದೇ ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿದರು ಯೋಗ್ಯತೆಯೇ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಗುರುವೇ ಅಧೀನ, ಗುರುವೇ ದೈವ, ಗುರುವಿಲ್ಲದೆ ಶಿಷ್ಯನಿಗೆ ಜೀವನ ದಾರಿಯಿಲ್ಲವೆಂದು ಅವಧೂತ ಪಂಥ ಶಿಷ್ಯರು ನಂಬಿ ಗುರು ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಗುರು ಸಹ ಶಿಷ್ಯನನ್ನು ಸದಾ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿಕೊಂಡು ಗುರುಪದೇಶವನ್ನು ನೀಡಿ

VOL – 01, ISSUE – 02,

SEPTEMBER -OCTOBER, 2025 / 11

ತನ್ನ ಶಿಷ್ಯನನ್ನು ಗುರುವಾಗಿಸುತ್ತಾನೆ. ಇಂತಹ ಅವಧೂತರು ತಮ್ಮ ವಿಶಿಷ್ಟ ನಡೆ-
ನುಡಿಯಿಂದ ಮತಿಯ ಸಹಿಷ್ಣುತೆಗೆ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭಾವೈಕ್ಯತೆಗೆ, ಭಾಷಾ ಬಾಂಧವ್ಯಕ್ಕೆ,
ಕಾರಣವಾಗಿ ಭಕ್ತ ಜನತೆಯ ಮನ ಮನೆ -ಮಂದಿರಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ್ದು ಸಾಮಾಜಿಕ,
ಧಾರ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಕೃತಿಗಳು

- 1)ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅವಧೂತರು, ಡಾ.ಜೆ. ಕರಿಯಪ್ಪ ಮಾಳಿಗೆ, ಕನ್ನಡ
ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರು 18. 008
- 2)ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅನುಭಾವದ ಕವಿಗಳು, ಬಸವರಾಜ ಸಬರದ,
ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ. 1995
- 3)ಚಿದಾನಂದವಧೂತರ ಜ್ಞಾನಸಿಂಧು, ಡಾ. ಈ. ಎಸ್ ಕಾಪಾಸೆ. ಪ್ರೊ.
ಆರ್. ಬಿ ಕಂಠಿ, ಶ್ರೀ ಹುರಕಡ್ಡಿ ಅಜ್ಜ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಮಿತಿ, ಧಾರವಾಡ. 1990

ಆಧುನಿಕ ಮಹಿಳಾ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕ ಮಹಾದೇವಿ - ಸ್ತ್ರೀತ್ವದ ಪ್ರತೀಕ

ಅಂಬುಜ .ವೈ, ಕನ್ನಡ ಸಹ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಐ.ಎಸ್.ಬಿ.ಆರ್. ಪದವಿ ಕಾಲೇಜು, ಬೆಂಗಳೂರು

Abstract: ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ಶತಮಾನದ ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಆ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿಯೇ ಮಹಿಳಾ ಸಮಾನತೆಯ ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ನಿಲುವುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ನಿರಂತರತೆಯನ್ನು ಪಡೆದು ಕೊಂಡಿದೆ, ಇಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿ ಅಂದಿನಿಂದ ಇಂದಿನವರೆಗೂ ಸ್ತ್ರೀ ವಿಮೋಚನೆಯ ಹೊಸ್ತಿಲಾಗಿ, ಸ್ತ್ರೀ ಸಂವೇದನೆಗಳನ್ನು ಕಾವ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಲು ಪ್ರೇರಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ, ಅಕ್ಕ ಇಂದಿನ ಕಾವ್ಯಗಳ ಮೂಲಕ ಸ್ತ್ರೀತ್ವದ ತಾತ್ವಿಕತೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಕಾರಣಳಾಗಿದ್ದಾಳೆ.

ಹನ್ನೆರಡನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಬಾಳಿ ಹೋದ ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿಯರ ಕಾವ್ಯ ಸಂವೇದನೆಯ ಪ್ರಸ್ತುತಗೊಂಡಿದೆ ಎಂಬ ತೀಕ್ಷ್ಣತೆಯನ್ನು ಹಾಗೂ ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿ ಇಂದಿನ ಸ್ತ್ರೀಸಂವೇದನೆಯ ನಿಲುವುಗಳಿಗೆ ಹೇಗೆ ಹತ್ತಿರವಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಂಡು ಕನ್ನಡ ಮಹಿಳಾ ಕಾವ್ಯವು ನಿಲ್ಲಬಹುದಾದ ಸಂದರ್ಭಗಳು ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣುಮುಂದಿದೆ.

ಮಹಾದೇವಿಯಕ್ಕನ ಕಾಲಮಾನವನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಅಕ್ಕ ಬಾಳಿ ಹೋಗಿ ಸುಮಾರು 900 ವರುಷಗಳ ಗಡಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಬದುಕುತ್ತಿದ್ದರೂ ಪ್ರಸ್ತುತ 21ನೇ ಶತಮಾನದ ಮಹಿಳಾ ಕಾವ್ಯ ಪ್ರಸ್ತುತಕ್ಕೆ ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿಯ ಕಾವ್ಯ ಸಂವೇದನೆ ಗಟ್ಟಿಯಾದ ಊರುಗೋಲು ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು.